

in Ukrajina), vendar pa v zbirki prevladujejo primeri iz Južne Tirolske (131 od 189 strani!). Tako ima zbirka po tej strani pretežno regionalni pomen. Seveda je pojem »Južna Tirolska« uporabljeno zelo široko. Med primeri iz tega območja so namreč tudi pesmi in plesi iz Trbiža, Rablja, Zabnic in drugih krajev Kanalske doline. Toda medtem ko najdemo za to območje posebna poglavja nemških, italijanskih, ladinskih in cimbrskih pesmi, pa ni omenjen slovenski izvor n. pr. pri polki »Pa dečva radóma« in drugih primerih z našega etničnega ozemlja. Pač pa je omenjeno pri pevcih iz Rablja, da so »des Textes wegen« uporabljali Anderluchovo zbirko »Kärntner Lieder«. Na podoben način je prikazan tudi etnični značaj Bukovine, Egerlanda, Galicije, Volinije itd. le z nemškimi teksti.

Jugoslavija je zastopana s številnimi ploščami, ki so bile posnete v jeseni 1957 v Sarajevu. Obsegajo mestne lirične solistične pesmi, zlasti sevdahlinke, deloma s podporo instrumentov; dalje kmečke solistične pesmi z gusli, izmenično petje, dvoglasja, guslarsko epiko ter instrumentalne primere na dvojnicah, tamburici in sviralih ter pravoslavne, katoliške in islamske duhovne pesmi. Poleg tega pa so navedene arhivske kopije magnetofonskih trakov, ki jih je posnel Radio Ljubljana septembra 1951 na festivalu v Opatiji. Obsegajo 4 primere iz Črne gore, 3 iz Slovenije (Tkalečka in Šošarska iz Murske Sobotne ter Metliško kolo iz Crnomlja?!), 3 iz Makedonije in 4 iz Hrvaške. Ker verjetno tudi uredništvo meni, da ne more prevzeti odgovornosti za te podatke, navaja bralca na literaturo o opatijskem festivalu.

Radoslav Hrovatin

Journal of the International Folk Music Council. Volume VII — 1955. W. Heffer and Sons LTD., Cambridge, England. 116 str.

Revija prinaša referate s konference IFMC, ki je bila leta 1954 v Sao Paulo v Braziliji. Veliko število referatov se ukvarja z glasbeno folkloro Južne Amerike, nekateri tudi s folkloro Azije, Afrike in Avstralije. Poleg tega je nekaj referatov posvečenih raznim folklorističnim problemom, objavljeni pa sta tudi resoluciji o definiciji glasbene folklore in o glasbeni folklori v vzgoji.

Med novicami je tudi sporočilo o udeležbi Jugoslavije na Mladinskem glasbenem festivalu leta 1954 v Passauu ter naznanilo novih publikacij sester Danice in Ljubice Janković. Sledijo osmrtnice, med katerimi je omenjen tudi profesor zgodovine na univerzi v Oxfordu John Linton Myres (1869—1954). Po poročilih nekaterih radijskih oddajnih postaj je zelo veliko število ocen novih publikacij iz raznih dežel vsega sveta. Tudi Jugoslaviji je posvečena velika pozornost. Ocenjena so naslednja naša dela: M. A. Vasiljević, Jugoslovanski muzički folklor II. Makedonija; M. A. Vasiljević, Narodne melodije iz Sandžaka; R. Hrovatin, Partizanska pesem; Z. Firfov, Makedonski muzički folklor I. Pesni; Z. Firfov in G. Pajtondžiev, Makedonski narodni ora; I. Grafenauer, Origine, sviluppo e dissoluzione della ballata popolare slovena »Lepa Vida« (Lares 1953); Slovenski etnograf V.—1952; Bilten Instituta za proučavanje folkloru u Sarajevu II.—1953.

Radoslav Hrovatin

B. Korompay, Die Bogenfalle bei den Finnougriern auf dem Wege aus Sibirien nach Europa und den südlichen Verbreitungsgebieten. (Sep. aus Acta Ethnographica, Tom. III, fasc. 1—4, 1953.)

V finsko-ugrijski etnografiji se pojavlja kot važno vprašanje, kako rešiti problem izvora in razširjenosti pasti na lok (Bogenfalle). Namen avtorjevega razpravljanja je 1. razjasniti zgodovinsko razvojno zvezo sibirskih pasti z njenimi evropskimi variantami, 2. postaviti zgodnejše datume glede izvora sibirskih pasti in njenih evropskih variant.

V zvezi s prvim vprašanjem raziskuje avtor različne tipe pasti v Sibiriji, na Uralu, v Madžarski, Besarabiji, Jugoslaviji, Franciji in Finski. Rezultati,

ki jih podaja avtor na osnovi svojih izsledkov, so naslednji: v Sibiriji sta znani obe obliki pasti: odprta in zaprta. Iz dejstva pa, da je odprti tip razširjen po vsej Sibiriji, drugo obliko pa srečamo samo na Uralu in v zvezi z nadaljnji avtorjevimi izvajanja in primerjavami, sledi, da se je zaprti tip pasti razvil iz odprtega. Uporaba obeh oblik je še danes namenjena predvsem za lovljenje hermelinov.

Z vprašanjem pasti na lok se je izčrpno ukvarjal tudi madžarski raziskovalec B. Gund. Čeprav ugotavlja avtor, da je bila past na lok najbolj razširjena med finsko-ugrijskim prarododom, vendar meni v nadaljnjih izvajanjih, da ni finsko-ugrijskega izvora. Prvotna oblika pasti pa se je ohranila v južnih predelih Urala do danes še med Baškirci in Marijci.

Najobilnejši je glede na raznovrstnost oblik pasti v Evropi material iz Madžarske, zlasti iz zahodnega predela, kjer so bile najrazličnejše pasti splošno v rabi.

Med primerjalnim gradivom navaja avtor tudi pasti na lok za polhe iz ljubljanskega Etnografskega muzeja, kjer pa je že zasledil drugačno konstrukcijo. Glede na ugotovljene različne konstrukcije trdi avtor, da so te posledica spremenjenega načina nastavljanja.

Past na lok je znana tudi v Franciji in na Finskem. Na osnovi proučevanja teh oblik sodi avtor, da je med njimi določna zveza, ki se kaže predvsem v enakem nastavljanju pasti, čeprav v različne namene. V Franciji jo namreč uporabljajo za lovljenje podgan, na Finskem pa za lovljenje sinic in šoj.

Vsa nadrobnejša raziskovanja pasti dokazujejo, da so več ali manj različne oblike razvojno povezane z uralsko pastjo. Past zaprtega tipa v Evropi je povezana s finsko-ugrijskim tipom preko madžarskih in finskih variant, ki so ji obenem tudi posredovale to obliko.

Na zaključku svoje razprave posega avtor tudi na izvenevropsko območje. Razpravlja o problemu pasti, ki so razširjene sicer v manjšem številu, vendar pa v večjem obsegu po Indoneziji, Afriki in celo Južni Ameriki. Tudi tu proučuje medsebojno povezanost, ki pa nasploh ni velika.

Glede na različnost nastavljanja pasti na lok in zanko sodi avtor, da je sibirski past, prva odprta oblika pasti, nastala verjetno v vzhodni Sibiriji, po vsej verjetnosti kje v dolini Amurja pod jugovzhodnim azijskim vplivom.

Marija Jagodic

Anton Schultes, *Die Nachbarschaft der Deutschen und Slawen an der March. Kulturelle und wirtschaftliche Wechselbeziehungen im nordöstlichen Niederösterreich*. Wien 1954. Veröffentlichungen des Österreichischen Museums für Volkskunde. Bd. IV. 8°. 161 str.

Moravsko polje je Slovencem najbolj poznano iz zgodovine po bitki med Rudolfom Habsburškim in Otakarjem II. Přemyslom pri Dürnkrutu 1276, iz sedanosti po vrelcih nafte pri Zistersdorfu in po dolnji Moravi kot meji med Avstrijo in Slovaško ter istočasni meji med Nemci in Slovaki. Ta meja v zadnjih 100 letih ni veljala samo narodnojezikovno, temveč tudi gospodarsko in kulturno. Rast Dunaja je zlasti z njegovo industrijo vplivala na kmetijsko nemško ravnino na zahodu od dolnje Morave, medtem ko je slovaška zemlja na vzhodu ostala agrarna ter pod močnimi fevdalnimi vplivi, ki so jih na zahodu nadomestili velekapitalistični dunajski. Razmerje med tema dvema narodnostnima, kulturnima in gospodarskima svetovoma je zasledoval A. Schultes, šolnik v Hohenau, po izrazih na njegov dolgoletni službeni kraj na jugu od sotočja Taje v Moravo. Pričujoča knjiga opisuje to medsebojno razmerje v gibanju prebivalstva in zemljiške posesti, v vplivu na jezik v osebnih, krajevnih in ledinskih imenih, pravljicah, pripovedkah, pregovorih in pesmih, običajih, noši, zdravstvu ter v gospodarstvu s poljedelstvom, gozdarstvom, lovom, ribištvo, trgovino, prometom in industrijo. V splošnem